Souria
Quotidien Arménien
B.P. 814 TÉL. 13990
ALEP_SYRIE_
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ
եւ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՏՆՕՐԷՆ
Վ. ԵԱԶԸՃԵԱՆ

ՍՈՒՐԻԱ
ՕՐԱԹԵՐԹ

سورية
جريدة يومية سياسية حرة
صاحب الامتياز ورئيس التحرير المسؤول
وانس يازجيان
حلب ص ب ٨١٤ هاتف ١٣٩٩٠

ԺԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 16 (3204) ՈՒՐԲԱԹ, 6 ՅՈՒԼԻՍ 1956 ՀԵՌ. ԹԻՒ 13990 ԳԻՆ 10 Ս. Դ.

Սովետ-արաբ բարեկամութիւն Յաջողութեամբ կը զարգանայ ՀԱԿԱՌԱԿ ԻՄԲԵՐԻԱԼԻԶՄԻ ԴԱՒԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ

Սովետական մեծ օրաթերթ, «Իզվեստիա» իր 1 Յուլիսի թիւին մէջ յօդուած մը հրատարակած է սովետ արտաքին Նախարար Շեփիլովի Եգիպտոս, Սուրիա և Լիբանան այցելութեան առթիւ, ուր կ'ըսէ.—

«Բարեկամական առաքելութիւնը վերջ գտաւ Գահիրէի, Դամասկոսի և Պէյրութի մէջ, և արաբական աշխարհի հանրային կարծիքը կ'ուսումնասիրէ արդիւնքը այն բանակցութիւններուն, որոնք տեղի ունեցան Գահիրէի, Դամասկոսի և Պէյրութի մէջ։ Ընկալած որ արդիւնաւոր խօսակցութիւններ էին անոնք։

«Սովետ արտաքին Նախարարին արաբական արեւելքին տուած այցելութիւնը եկաւ անգամ մը ևս հաստատելու թէ Սովետ Միութիւնը խաղաղասիրական ու բարեկամական քաղաքականութիւն մը կը վարէ այս երկիրներուն հանդէպ։ Քաղաքականութիւն մը որ պատեհապաշտական ըլլալէ շատ հեռու է, այլ այդ քաղաքականութիւնը արդիւնք է Սովետ Միութեան կենսական սկզբունքներէն, այն երկրէն որ ժողովուրդներու խաղաղութեան և բարեկամութեան միջնաբերդն է։

Կարգ մը արեւմտեան մեկնաբաններ, որոնք իրենց աշխատանքի եղանակով ուրիշը կ'ամբաստանեն, զարմանք կը յայտնեն սովետ արտաքին Նախարարին այցելութեան առթիւ և երբեմն սուտ լուրեր ալ կը կը տարածեն փորձելով համոզել շատերը թէ Սովետ Միութիւնը անձնական շահեր կը հետապնդէ արաբական արեւելքին մէջ։ Սակայն իրողութիւնները նման լռեցնել այդ յոռի մտքով սուտեր տարածողները։

Սովետ Միութիւնը երբեք ալ չի ձգտիր սեփական շահեր կամ մենաշնորհներ ապահովել ըլլայ արաբական արեւելքին, ըլլայ աշխարհի որեւէ մէկ ցամաքամասին վրայ։

«Հասկնալի է որ արեւմտեան շրջանակները որոնք չեն ուզեր մոռնալ իմբերիալիզմի հին և նոր հրնարները, հաճելի չեն գտներ Սովետ Միութեան բարեկամութիւնը արաբ ժողովուրդներուն հետ։ Սակայն այս բարեկամութիւնը մեծ յաջողութեամբ կը զարգանայ ու կը զօրանայ, հակառակ իմբերիալիստներու դաւադրութիւններուն։

Այդ բարեկամութիւնը կը զօրանայ որովհետև Սովետ Միութիւնը սկիզբէն ի վեր իր յարաբերութիւնները արեւելքի հետ կը կառուցանէր նոր հիմերու վրայ, կատարեալ հաւասարութեան հիմերուն վրայ, յարգանքի, արժանապատուութեան, ազգային վեհապետութեան, եղբայրական փոխօգնութեան, անկեղծ բարեկամութեան հիմերուն վրայ, արեւելքի բոլոր այն երկիրներուն հետ, որոնք կը պաշտպանեն իրենց արդար դատը։

Սովետ արտաքին Նախարարին բարեկամական առաքելութիւնը, եկաւ հաստատելու այն տարաձայնութիւնը որ գոյութիւն ունի Սովետ քաղաքականութեան և իմբերիալիզմի քաղաքականութեան, արաբական արեւելքի հանդէպ։

Սովետ արտաքին տեսակցութիւններն ու խորհրդակցութիւնները Եգիպտոսի, Սուրիոյ ու Լիբանանի ղեկավարներուն հետ մեծ օգուտ ունեցան խաղաղութեան դատին, ինչպէս նաև ժողովուրդներու միջև կայացող փոխօգնութեան հարցին շուրջ։

Ծանօթ է արդէն որ Եգիպտոսի Հանրապետութեան Նախագահ Ճեմալ Ապտել Նասեր Սովետ Միութեան հիւրը պիտի ըլլայ Օգոստոս ամսուան ընթացքին։ Նոյնպէս Սուրիոյ Հանրապետութեան Նախագահ Շուքրի Քուաթլի և Լիբանանի Հանրապետութեան Նախագահ Քէմիլ Շամուն ընդունեցին մեր երկիրը այցելել։

Ընկալած որ այս այցելութիւնները իրենց կարգին բաժին պիտի բերեն բարեկամական կապերը աւելի ևս ամրապնդելու Սովետ Միութեան և արաբական արեւելքի երկիրներուն, ու խաղաղութեան ամրապնդման Միջին և Մերձաւոր Արեւելքներուն ու ամբողջ ժողովուրդներուն միջև»։

Ուաշինկթընի սովետ զին. կցորդ մը «ՎՏԱՐՈՒԵՑԱՒ»...

Ուաշինկթըն — Ուաշինկթընի սովետ դեսպանատան զինուորական կցորդին օգնական Իվան Պուաշիքով «անբաղձալի մարդ» հռչակուեցաւ ամեր. իշխանութիւններուն կողմէ լրտեսութիւն ըրած ըլլալու ամբաստանութեամբ, և հրաւիրուեցաւ հեռանալու Մ. Նահանգներէն։

Յունիսի 24ին յիշեալը օդանաւ առաւ դէպի Մոսկուա։

Պետական Քարտուղարութեան պատգամախօսը այս լուրը հաղորդելէ վերջ, աւելցուց թէ խնդիրին քննութիւնը կատարուած էր Պաշտպանութեան Քարտուղարութեան կողմէ։

Պուէնոս Այրէս.— Արժանթինի սովետ նաւային կցորդ Ալեքսանդր Մորոզով, որ հրաւիրուած էր հեռանալու Արժանթինէն, տակաւին կը մնայ հոն։ Կ'իմացուի որ սովետ կառավարութիւնը այս առթիւ բողոք ներկայացուցեր է արժանթինեան կառավարութեան։

ԿԻՊՐՈՍԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐԸ Կը շարունակեն իրենց արիւնոտ ՊԱՅՔԱՐԸ

Նիկոսիա.— Բրիտ. զինուորական ուժերը գիշեր ցերեկ խուզարկութիւններ կը կատարեն երեւան հանելու համար ԱՕՔԱ ի կազմակերպութեան հետքերը։

Անոնք յուսահատելով քաղաքներուն եւ գիւղերուն մէջ կատարուած պարտիզան փնտռտուքներէն, ներկայիս լեռներու գերեզմաններու եւ վանքերու մէջ կը շարունակեն իրենց փնտռտուքները։

Բրիտ. զինուորները բոլոր վանքերը խուզարկելէ, վանահայրերն ու վարդապետները հարցաքննութեան եւ չարչարանքներու ենթարկելէ ետք, գերեզմաններու սրբութիւններն ալ պղծեցին։ Տասնեակներով գերեզմաններ բացին, պահուած զէնքեր փնտռելու նպատակով. սակայն յանօգուտ։

Հակառակ բոլոր այս վայրագութիւններուն, ԱՕՔ. կազմակերպութիւնը երէկ մեծ թիւով թռուցիկներ ցրուեց քաղաքին մէջ ուր կը յայտարարէ թէ բրիտ. իշխանութեանց վայրագ խուզարկութիւններու սարսափի միջոցները չեն կրնար մազի չափ նուազեցնել կազմակերպութեան պայքարը Անգլիացիներուն դէմ։

Միւս կողմէ Կիպրացի հայրենասէրներ կը շարունակեն իրենց կենաց եւ մահու պայքարը բրիտ. իմբերիալիզմին ու անոր զինուորական իշխանութիւններուն դէմ։

Այսպէս կիպրացի հայրենասէր մը ռումբ մը նետեց անգլիացի պաշտօնատարի մը բնակարանին վրայ եւ հար ու հանդ ըրաւ զայն։

Նոյնպէս 17 տարեկան պատանի մը յաջողեցաւ անգլիական ինքնաշարժներու կառաւանի մը վրայ ռումբ մը նետել, որուն հետեւանքով անգլիացի զինուորական մը մեռաւ, սպայ մը եւ զինուոր մըն ալ ծանրօրէն վիրաւորուեցան։

Իրանի պահանջքը Սովետներէն

Թեհրան.— Մոսկուայի մէջ Իրանի շահին յայտարարութիւնները մեկնաբանելով, իրանեան «Էթթելաաթ» թերթը կը յայտարարէ թէ Իրանի ներքին գործերուն մէջ միջամտելու չըլլալու սովետ դիրքաւորում մը շատ լաւ կերպով պէտք ընդունիլ։

Այս ոչ-միջամտութիւնը, կը շարունակէ թերթը, պէտք է փաստուի Իրանի հանդէպ եղած սովետ ամբաստանութիւններուն դադրեցումով։

Սովետ նոր պահանջ մը

Նիւ Եորք.— Սովետ Միութեան պատուիրակութիւնը առաջարկեց որ Միացեալ Ազգերու անդամ երկիրներ պաշտօնապէս եւ վերջնականօրէն հրաժարին հիւլէական զէնքերը որպէս բռնի ոյժ գործածելու նպատակէն»։

ՊԱՏԱՆԴՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ ՄԵԾՑԱՒ

Անոնցմէ 3ը ազատ արձակուեցան Բայց Սուրիա կը պահանջէ Ամբողջական եւ բաւարար լուծում մը

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Թուրք զինուորներու կողմէ վերցուած 38 պատանդներէն 3 հատը ազատ արձակուեցան։

Կը տեղեկացուի միւս կողմէ, որ Անգարայի սուրիական դեսպանը Դամասկոս կանչուած է, այս խնդրին առնչութեամբ խորհրդակցութիւն մը ունենալու համար արտաքին Նախարարին հետ.

Պատանդներու հարցին մասին իրեն եղած հարցումներուն պատասխանելով արտաքին Նախարար Սալահ Պիթար յայտարարեց.

«Ճիշդ հիմա պիտի ընդունիմ Դամասկոսի սուրիական դեսպանը, այս մասին անոր հետ խօսելու համար։

Կը տեղեկացուի նաև որ Սուրիոյ արտաքին Նախարարը Թուրք դեսպանին պիտի յանձնէ յուշագիր մը որ բուռն կերպով կը բողոքէ այս պատանդներուն վար դրուելուն դէմ ու կը պահանջէ անոնց անմիջական ազատ արձակումը։

Միւս կողմէ, սուրիական մամուլը կը տեղեկացնէ թէ Թուրքիա ռազմագիտական ճամբայ մը և ստորերկրեայ օդակայաններ շինած է սուրիական սահմանի երկայնքին։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Հանգուցեալ Տիկին ԼԵՒՈՆԻԿ ՀԱՄԱԼԵԱՆԻ մահուան առաջին տարելիցին և հանգուցեալ Տէր ՅԱԿՈԲ ՀԱՄԱԼԵԱՆԻ հինգերորդ տարելիցին առթիւ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Ս. Աստուածածին Եկեղեցին, Կիրակի 8 Յուլիս 1956 յաւարտ Ս. Պատարագի։

Հանգուցեալներուն յիշատակը յարգողները կը խնդրուին ներկայ ըլլալ։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Չեխական զէնքեր սուրիական բանակին

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Եգիպտական «Էլ Կումհուրիէ» թերթը կը գրէ.—

«Երբ սովետ արտաքին նախարար Շեփիլով Դամասկոս և Պէյրութ կ'այցելէր, Սուրիոյ պատասխանատու իշխանութիւնները մեծ քանակութեամբ չեխական զէնքեր կ'իջեցնէին Լաթաքիոյ նաւահանգիստը, որոնք նոր հասած էին։

Այս զէնքերուն հասնիլը գաղտնի պահուեցաւ և անոնց հասնելու լուրը պահուեցաւ մինչև որ այդ ռազմամթերքը իր որոշուած տեղերը հասաւ, ինչպէս նաև այդ օրերուն օտարներու Սուրիա մուտքը Լաթաքիոյ ճամբով արգիլուեցաւ։

«Նոր զէնքերուն մաս կը կազմեն ծանր հրասայլեր, զրահապատ ինքնաշարժներ Միկ օդանաւեր այլն։

«Այս ռազմամթերքին պարպումը 3 օր տևեց։

ՍԱԼԱՀ ՊԻԹԱՐ ՉՈՒ ԷՆ ԼԱՅԻ ՀԵՌԱԳՐԵՑ ԺՈՂՈՎՐԴ. ՉԻՆԱՍՏԱՆԻ Ճանաչումին որոշումը

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Երեքշաբթի կէսօրէ առաջ ժամը 11 30ին արտաքին Նախարար Սալահ Պիթար հեռագիր մը ղրկեց ժողովրդային Չինաստանի արտաքին Նախարար Չու Էն Լայի ու կը հաղորդէ Սուրիոյ Նախարարաց Խորհուրդին որոշումը ժողովրդային Չինաստանը պաշտօնապէս ճանչնալուն և դիւանագիտական յարաբերութիւններ հաստատելու շուրջ։

Լաւատեղեակ շրջանակներ կ'ըսեն թէ չին առևտրական պատուիրակութիւնը որ երէկ Փեքինէն ճամբայ ելաւ դէպի Դամասկոս, լիազօրուած է մեծ քանակութեամբ սուրիական ցորեն և բամպակ գնելու համար։

ՅՈՒԼԻՍ 14Ը ՍՈՒԳԻ ՕՐ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Ազգային Մարմին մը կազմուեցաւ Դամասկոսի մէջ, որ Յուլիսի 14ը սուգի օր պիտի յայտարարէ Սուրիոյ մէջ, որպէս բողոք Ֆրանսական վայրագութիւններուն, որ տեղի կ'ունենան Ալժերիոյ մէջ։

Յիշեալ մարմինը տոմար մը պիտի պատրաստէ, որուն մէջ պիտի յիշէ անունները բոլոր այն սուրիացի և արաբ անձերուն որոնք ընդառաջելով Սուրիոյ մէջ գտնուող Ֆրանս. դեսպանատան և հիւպատոսներու հրաւէրին կը մասնակցին այդ տօնակատարութեան։

Ինչպէս ծանօթ է Յուլիսի 14ը Ֆրանսայի մէջ ազատութեան տօն է։

ԹՈՒՐՔ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ Տանջանքներու կ'ենթարկեն սուրիացի ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐԸ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Ներքին նախարար Ահմէտ Գամպար երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ արտաքին Նախարար Սալահ Պիթարի հետ, ուսումնասիրելու համար ձեռք առնելիք միջոցները, Թուրքիոյ կողմէ սուրիացի քաղաքացիներու յանձնումին մերժումին շուրջ, որոնք իրենց տուներէն բռնաբարութեամբ տարուեցան Թուրքիա։

Հասած լուրերու համաձայն Թրքական իշխանութիւնները ամէն օր զանազան վայրագութիւններով կը վարուին անոնց հետ և ահաւոր տանջանքներու կ'ենթարկեն, և կ'արգիլեն որեւէ մէկը անոնց հետ խօսիլ։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԵՒ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԻՋԵՒ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Խորհրդարանական անձնաւորութիւն մը յայտարարեց թէ միացեալ հաղորդագրութիւն մը պիտի հրատարակուի Դամասկոսի և Գահիրէի մէջ, ուր պիտի յայտարարուի երկու կառավարութիւններուն համաձայնութիւնը միացման շուրջ, քաղաքական, տնտեսական, զինուորական և մշակութային մարզերու մէջ.

Շատ հաւանական է որ միացեալ յանձնախումբ մը կազմուի, որուն մաս պիտի կազմեն կարող մասնագէտներ, պատրաստելու համար երկու երկիրներու միութեան սահմանադրութեան սևագրութիւնը։

«ԱՐԵՒԱՓԱՅԼ» ԴՐՕՆ

Առաջին՝ 1915ի Յուլիսին սկսւում է Վանի նահանջը։ Մօտ 3500 կամաւորներ դաշնակցական խմբապետների ձեռքի տակ համախմբւած են Համբամի մօտ, Թուխ գետի ափին, Մուշից 2-3 ժամ հեռու։ Մօտենում է խմբապետներին սիբերական գեներալ Տրուխինը, երեսը խաչակնքում է և ասում,— «Ձեզ 200ական կօզակ 4 թնդանօթներով. մտէք և ձեր ժողովուրդին ազատեցէք և Խլաթի վրայով անցէք Մանազկերտ։ Ես հրամանի տակ եմ և աչքերս կը գոցեմ և կը նահանջեմ, բայց դուք կարող էք ձեր ժողովուրդին ազատել»։ Այժմ դաշնակ չէֆերը յանցանքը ձգում են Անդրանիկի վրայ, որ մերժել է մասնակցել և 40 հեծեալներով Վանի ծովի հիւսիսից անցել է Կովկաս։

Բայց Անդրանիկի բանակը Սմբատի ձեռքի տակն էր և պատրաստ Մուշ մտնելու։ Դրօն և դաշնակցական բոլոր խմբապետները պատասխանատու են Մուշի 100—150 հազար հայերի համար. Այժմ պարզւում է, որ Խլաթի ճամբով բոլորն էլ կ'ազատուէին, ինչպէս որ ազատւեցին մի քանի անցնող խմբերը — Հայրաթը, Արամը ու ուրիշներ»։

Երկրորդ՝ Վանի ծովի հարաւային ափով Դրօն նահանջում է Վանը և առանց սպասելու նահանջող ժողովուրդի յետնապահերին — Մոկսից, Նորդուզից, Շատախից, Ոզմից և այլն — իր մօտ 1000 կամաւորներով հանգիստ է առնում Բերկրիում և թոյլ է տալիս, որ Բէնդ-Մահուի կամուրջին մօտ Օմլանի քուրդերը 10 հազար հայերին կոտորեն։

Բերկրիում հանգիստ առնող Դրօն և իր խումբը լաւ գիտէին, որ Բերկրիից մինչև Օրգով, 4-5 օրուան ճամբայ, գաղթականները պիտի անցնէին վտանգների միջից։

Երրորդ՝ 1918ի գարնան պանիկ է սկսւում կամաւորական ճակատներում։

Դաշնակցական խմբապետները և քաղաքական կոմիսարները մեծ կորուստներով նահանջեցին բոլոր ճակատներից։ Արալըղում, Երասխի աջ ափին, Մեծ Մասիսի տակը, Վանի, Ալաշկերտի և Սուրմալուի կամաւորների մի տասը իրենց խմբապետներով միասին (Տիգրան Պաղտասարեան և Զարուխչեան սպաներ) պաշարւում են Իհսան փաշայի զօրքերից։

Դրօն գնում է Սարդարապատ օգնութիւն բերելու և էլ չի վերադառնում։

Պաշարւած խումբը 1-2 շաբաթ զուր սպասելուց յետոյ — ցուրտ ձիւների մէջ — կռւով ճեղքում է թշնամու գիծը, 4—500 կորուստ տալով, և հասնում է Սարդարապատ և մասնակցում է Մայիս 25 26 27ի յաղթական կռիւներին։ Այդ կամաւորներից մարդիկ կան և պատրաստ են վկայելու մեծ հերոսի մասին։

Չորրորդ՝ Դրօն Բաշ Ապարանում կռիւ չէ ունեցել, այլ կատարել է մի միայն պահակի դեր և մի քանի գնդակ է պարպել, փաստե՞ր էք ուզում, ահա ձեզ փաստեր։

Քաջազնունին բանակի հանգանակութեան Տիֆլիսի պատմական ժողովում պատմեց հերոսական դրւագներ մի միայն Սարդարապատի և Ղարաքիլիսէի մասին։

Թիֆլիսում կայացած տարեդարձի ժողովին (1919 Մայիս 28) մի միայն Սարդարապատի և Ղարաքիլիսէի անունները են յիշւում։

Բաշ Ապարանը գտնւում է Արագածի հիւսիս արևմտեան բարձր լանջին, մի քիչ հեռու Սարտարապատ Ղարաքիլիսէի գծից։ Առանց այդ երկու վայրերը խորտակելու՝ Թուրքերը Բաշ Ապարանի վրայ մեծ յարձակում չէին կարող գործել։

Մայիս 28ին (1918) Ղարաքիլիսէն ընկնում է և նոյն օրը կնքւում է Պաթումի հայ—թրքական դաշնագրութիւնը։

Դէպի Բաշ Ապարանը տանող Արագածի լանջերին եղել է պահակային կռիւ, որի մէջ եզիդիների Ջհանգիր աղան կատարել է, իր 5000 եզիդիներով. հերոսական մեծ գործեր, որի մասին վկայում են ականատեսները։ Դաշնակները Դրօին հերոսացնելու համար՝ հնարել են Բաշ Ապարանը։ Դա գոյութիւն չէ ունեցել...

Հինգերորդ՝ 1919ի Մայիս 20ին Նախիջևանը ապստամբ է լինում, և զօր. Դխուի առաջնորդութեամբ՝ Դրօն նահանգապետ Վարշամովի հետ առնում և գրաւում,— Նախիջևանի Դալարագեազի և Շարուրի շրջանները։

Մի ամիս յետոյ (Յունիս 20ին) Նախիջևանի թաթարական «Շուրան» կոտորում և դուրս է շպրտում Դրօին և իր զինւորներին, և յետոյ՝ ջարդում, կոտորում է Նախիջևանի, Գողթանի և Շարուրի բոլոր հայերին և մի քանի հարիւր կանանց և աղջիկներին տալիս է թաթարական ասկերներին բռնաբարելու համար։ «Հայկ. Հանրապետութեան» խորամանկ հեղինակը Դրօին էլ չէ յիշում ու թաքցնում է իր գրքի ծալքերում, որպէսզի Նախիջևանի շրջանի 50 հազար հայերի կոտորւելու պատասխանատուն չերևայ հասարակութեան աչքին։

Վեցերորդ՝ 1919 սկիզբներին՝ Երևանի իր գրասենեակում,— Դրօի կամաւորական գնդի զինւորական սպայ Եգորի գնդակով,— սպանւում է Հայաստանի ելևմտական նախարարը Խաչատուր Կառճիկեանը։

Դաշնակցութեան կարկառուն դէմքերից էր նա։ Աւարտած Էջմիածնի Ճեմարանը և Լենինգրադի համալսարանը մեծ անուն և կշիռ ունէր Կովկասում։ Ելևմտական նախարար էր եղել կովկասեան Սէյմում։ Ես լսել էի, որ Դրօի գիտութեամբ է սպանւել։ Եւ Տիֆլիսում հարց տուի ընկ. Քաջազնունուն.—

Հարց.— Ընկ. Քաջազնունի, ինչպէս եղաւ, որ Եգորին պատիժ չտուիք։

Պատ.— Ինչ, կ'ուզէիք մէկի փոխարէն մի քանի ուրիշներին էլ գնդակէինք։

Հարց.— Չեմ հասկանում. մարդասպանը, այն էլ Կառճիկեանին սպանողը պիտի սպանւէր։

Պատ.— Մի քանիսն էլ հետը. էլ չես հասկանո՞ւմ...

Հարց.— Ուրեմն մեր ուրիշ ընկերները մաս ունէին մէջը։

Պատ.— Հըմ, չը խօսենք այդ մասին։

ՍԱՀԱԿ ՉԹՉԵԱՆ

(Շար. 2)

Անձկութիւնը դարուն հիւանդութիւնն է

ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՆԱՅ ԶԱՆԱԶԱՆ անհանգստութիւններու տակ

Անձկութեան կամ անդոհանքի նեւրօզը չի հաստատուիր յանկարծ. բայց կը ներկայանայ մեծ մասը այն բուռն վիճակներուն որոնք սովորական միջոցներով չեն բուժուիր, այլ են ջղաբուսական դրութեան անհաւասարութեան եւ անոր «ջղային խանգարումներ» ընդհանուր անունին տակ։ Ասոնք են այն հիւանդութիւնները որոնց բարոյական թէ ֆիզիքական այնքան ցաւ կը պատճառեն։ Հիւանդը աւելի եւս կը տառապի երբ շրջապատը «ջղային» է ըսելով կարեւորութիւն չի տար կամ երեւակայութեան կը վերագրէ հիւանդութիւնը։

Սակայն, ջղայինը ամէն վիճակ մարմնական հիմ մը ունի, ինչպէս ցոյց տուին հոգեմարմնական (հոգեկանին ազդեցութիւնը մարմնին վրայ) վերջին ուսումնասիրութիւնները։ Այսպէս, մեծ յուզում մը, սիրելիի մը մահը կրնան վնասել մարմնին զանազան գործարաններուն, որոնք իրենց կարգին կ'ազդեն հոգեկան վիճակին վրայ։

Մարմնական կամ հոգեկան հիւանդութեան մը մեքանիզմը նոյնն է. միայն երբ մարմնական վնասները (լեզիօն) զետեղուած են, հետեւաբար մարմնական հիւանդ պիտի ըլլայ. երբ հոգեկանն է որ ամենէն աւելի վնասուած է, հետեւաբար պիտի ըլլայ «ջղային» հիւանդ մը։

Համբաւաւոր հոգեբոյժի մը համաձայն մարդուս թիւ մէկ հիւանդութիւնն է անձկութիւնը։ Քննենք անոր երեսակները եւ նորագոյն դարմանները, որովհետեւ պէտք չէ երբեք մտածել թէ «ջղային» վիճակ է, հետեւաբար անբուժելի։

Անձկութեան հիւանդութիւնը կը ներկայանայ երկու ձեւի տակ, սուր տագնապը եւ խրոնիկ վիճակները, որոնք զանազան հիւանդութիւններու երեւոյթը կը պարզեն։

Առաջին պարագային, հիւանդը անկողին կը մտնէ առանց անբնական որեւէ բան զգալու, երբեմն նախազգացում մը կ'ունենայ «թէ բան մը պիտի պատահի»։ Կէս գիշերին կ'արթննայ անհանգիստ անձկութեան մէջ. իրեն կը թուի թէ օդը քիչ կու գայ, սիրտը ուժգին կը բաբախէ, ստամոքսին մէջ ծանր հարուածներ կը զգայ։ Մօտալուտ մահուան գաղափարը սարսափահար կ'ընէ զինք։ Յաճախ, հիւանդը այդ վիճակին մէջ կը ցատկէ անկողինէն, կը կանչէ ազգականները, բարեկամ, գիշերանոցով փողոց կը վազէ ի խնդիր օդի եւ կամ կը մնայ անշարժ ծառացած իր վախին մէջ։

Այս նոպան կը տեւէ քանի մը վայրկեանէն մէկ ժամ. կրնայ յանկարծ դադրիլ, հիւանդը ձգելով սպառած ու յոգնած. ուրիշ անգամ ալ, քանի մը վայրկեան ետքը, հիւանդը կը քրտնի, կը դողայ, բերանը կը չորնայ, փորհարութիւն կ'ունենայ, յաճախակի կը միզէ եւլն. Այս առաջին տագնապէն ետք, հիւանդը կ'ապրի նորերու սպասումով. երբեմն ալ մինչեւ իր կեանքին վերջը համոզուած կը մնայ թէ սիրտի, թոքի կամ լեարդի ծանր հիւանդութեան մը տէրն է։

Անձկութեան խրոնիկ նեւրօզը շատ կը ներկայանայ սիրտի եւ արեան շրջանառութեան հիւանդութեան ձեւին տակ մինչեւ իսկ լանջախիտի (անժին տը փուաթրին) տագնապ մը կեղծելով։ Բայց մինչ հիւանդը լանջախտաւորը կը մնայ անշարժ, մեր հիւանդը անդադար կը շարժի սրունքը, ձեռքերը միշտ կը քաշէ կամ կը բանայ ծածկոյթները, հակառակ որ սուր ցաւեր կը զգայ սիրտին եւ ձախ թեւին մէջ, հարուածներ՝ կրծոսկրին տակ։ Երբեմն ալ երկար ժամեր, նուաղելու զգացողութիւնը կ'ունենայ բայց բազկերակը կը մնայ զօրաւոր եւ չի կորսնցներ գիտակցութիւնը։ Կը պատահի որ ամբողջ արիւնը սառի կարծես եւ ո՛չ մէկ ձեւով կը յաջողին տաքցնել հիւանդը։

Շնչառական ձեւերուն մէջ անձկութիւնը կը փոխուի ասթմայի եւ նոյնիսկ թոքախտի հետ։ Ենթական չի կրնար շնչել, օդը թոքերուն կը հասնի մինչեւ կէսին եւ երբեք խոր։ Ասոր կարելի է կապել առանց պատճառի առաջ եկած հառաչանքները եւ խռպոտ ձայնը անձկութեան ենթակայ մարդուն, որ խօսելէ առաջ ի զուր կը ջանայ մաքրել կոկորդը անգոյ բաներէն։

Մարսողական ձեւերը կը յայտնուին անսահմանելի անհանգստութեամբ մը, որ կ'արթնցնէ հիւանդը, ծանրութիւն կը զգայ ստամոքսին եւ որովայնին մէջ, կարծես պայթելու չափ ուռած է։ Կը դողայ, սրտխառնուք ունի։ Ուրիշ անգամներ անձկութեան ներքական նոպան կ'ունենայ ճաշէն ետքը, ցերեկ կամ գիշեր միջոցին սիրտը կը դողայ եւ մօտ է նուաղելու։

Անձկութեան մէկ ձեւն է նաեւ սաստիկ ձանձրոյթի յանկարծական նոպան, կամ մտային գերգրգիռ վիճակները, ուր ջղային հիւանդը կ'արթննայ գիշերուան մէջ մտածումներու հեղեղի մէջ, ալ չի կրնար քնանալ։

Անձկութեան ենթակայ անձերու դիմաց պայման է ունենալ առանձնայատուկ ներողամիտ համբերութիւն եւ երբեք ցոյց չտալ բժշկական արհամարհանք կամ անտարբերութիւն։ Սուր տագնապի ատեն լաւ է տաք [illegible] դնել փորին վրայ եւ պաղ՝ լանջքին վրայ սիրտին մօտ։

Մորթին տակ թթուածին ներարկելով դարմանումը տարիներէ ի վեր սքանչելի արդիւնքներ կու տայ. կազդուրիչ է առանց գրգռիչ ըլլալու, կը բարեփոխէ մարմնին խմորումները եւ կը մաքրազերծէ զայն թոյներէ։

Դարմանումի օգտակար եղանակ մըն է բարձր յաճախանքով հոսանքներով ազդել ջղաբուսական դրութեան վրայ, եւ կամ ողնայարի որոշ մասերը ենթարկելով այդ հոսանքին ազդել նոյն դրութեան վրայ։

Գեղձային արտադրութիւնները կանոնաւորելու համար օգտակար է նաեւ հիւանդին արիւնէն առնել, պարագային համաձայն գեղձային արտադրութիւններ խառնել մէջը եւ դարձեալ ներարկել (օթոհեմօթերափի)։ Ասկէ զատ կան բազմաթիւ նոր դեղեր, ինչպէս ռաուվոլֆիա սերփենթինան եւ ֆրէգոֆոսֆորոֆանեթօլը, որոնք մեծապէս կը նպաստեն անձկութեան խաղաղեցումին։ Բժիշկին կ'իյնայ ընտրութիւն կատարել անոնց միջեւ։

Ելեկտրօ-շոքը ընդհանրապէս յանձնարարելի չէ այս պարագային. հոգեբուժութիւնն ալ շատ երկար կը տեւէ։

Անոնք որոնք անձկութենէ կը տառապին, պէտք է խորհին թէ դարուն կեանքն է պատճառ այդ հիւանդութեան, բայց այդ միեւնոյն դարուն գիտութիւնն է որ կը գտնէ նաեւ բուժիչ դեղեր։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Դամասկոսի Ազգային Վարժարանները 1956-1957 երկրորդական տարեշրջանին համար պէտք ունին ուսուցիչներու որոնք ըլլան Համալսարանաւարտ եւ ունենան «Պաքալորեա» կամ անոր համազօրը։

Դիմումնագրերը ընդունելի են մինչեւ Յուլիս 31, 1956։

ԱԶԳ. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Դամասկոս
Փոստարկղ 1055

Ահաւասիկ պատեհ առիթ մը գեղեցիկ յարկաբաժինի մը՝ տէր ըլլալու համար

Սոզաք էլ Արպայրին Թաղին մէջ, Տարօն Արծիւ ակումբին կից, ծախու են նորակերտ շէնքի մեծ յարկաբաժիններ, նպաստաւոր գիներով։

Վճարումները կ'ըլլան մէկ մասը կանխիկ, միւսը մասնավճարով։

Բնակարանները բնակութեան ամէն յարմարութիւններով օժտուած այս շէնքը առևտրական շինութիւն չէ։ Բաւական պիտի ըլլայ այցելութիւն մը, համոզում գոյացնելու համար։

Օրուան որևէ ժամուն կարելի է այցելել։

Շէնքի տէրն է Դր. ԳԷՈՐԳ ՔԷՕՇԿԷՐԵԱՆ

ՄԵԾ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ
Ի ՆՊԱՍՏ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ
Տեղի պիտի ունենայ 15 Յուլիս 1956 կէսօրէ առաջ ժամը 9.30ին
ՍԻՆԵՄԱ ՍՈՒՐԻԱՅԻ ՄԷՋ, ՍՈՒԼԷՅՄԱՆԻ
ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԻՆ կողմէ կը բեմադրուի ՇԷՔՍՓԻՐԻ
ՀԱՄԼԷԹԸ
Ողբերգութիւն 5 արար

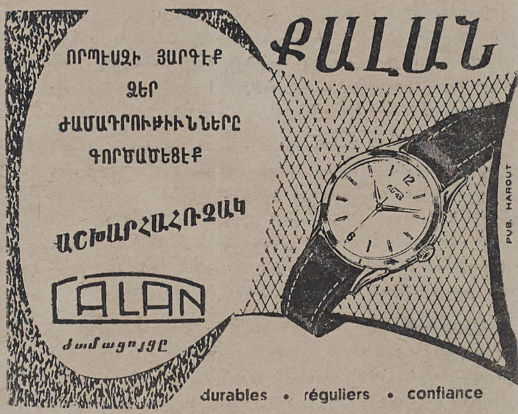
ՔԱԼԱՆ
ՈՐՊԷՍԶԻ ՅԱՐԳԷՔ ՁԵՐ ԺԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ
ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ
CALAN
ժամացոյցը
PUB. HAROUT
durables • réguliers • confiance

Ընդհ. Ներկայացուցիչ ԼՈՒԹՖԻ ՖՐՍՆՃԵԱՆ
Ֆարուք Պողոտա Հալէպ

Բացուած է Պիժամայի ծանօթ
ՕԹԷԼ ԼՕՌՐՆ
(ՄԸՄՆԸՃԻԴ, ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՀԸՄԸՆՈՒՆ ՊԸՆԴՈՆԻՆ)
ՄԻՇՏ ԱՒԵԼԻ ԼԱՒ
Լեռնալիբանանի միակ հայկական անկիւնը
ՓՈՐՁ ՄԸ ՁԵԶ ՊԻՏԻ ՀԱՄՈԶԷ
Տնօրէնութիւն ՆՈՐԱՇԽԱՐՀԵԱՆ   Հեռ. 129

ՌՕՄԷՐ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆՇԱՆԱՒՈՐ
ՀԵԾԻԿՆԵՐԸ
ՏՈԿՈՒՆ, ԳԵՂԵՑԻԿ ԵՒ ԱԺԱՆ
ROAMER CYCLE ASHFORD ENGLAND

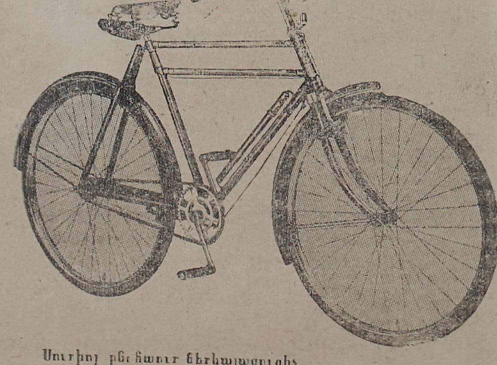

Սուրիոյ բացառիկ ներկայացուցիչ
ԱՏԷԼ ՔՈՔԷՇ
Դամասկոս.— Իպն Խալտուն Պողոտայ, Հարիքա թիւ 39,
Հեռաձայն 10082

Ուշադրութիւն   Ուշադրութիւն
Վերաբացում ՃԷՊԷԼ ՍՐՊԻՆԻ
Պանդոկ - ճաշարան - սրճարանին
Ղեկավարութեամբ՝ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԳՆԱՃԵԱՆԻ
Գեղեցիկ տեսարաններ, զով օդ, մաքուր սենեակներ, հանգստութիւն անթերի սպասարկութիւն, առատ ելեքտրական լոյսեր, ուր ամէն ընտանիք այցելելէ ետք, անպայման պիտի ուզէ կրկնել իր այցելութիւնը ամբողջ ամառուան տեւողութեան